

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/155

Karar No : 1980/185

ÖZET: Politik veya ideolojik saikle :
lenmeyen ve sıkıyönetim askeri mahkeme
rinin el koyduğu suçlarla genel ve ord
amaç içerisinde bağlantılı olmayan da
ların, Adli Yargı yerinde görülmesi ge
rektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Abdulkadir Tangüneş

O L A Y : 15.9.1978 günü, sanığın diğer sanıklar Ziya İltaş, Vahdettin Tangün

ve Abdulhamit Aslangiray ile birlikte M.T.A. mutemedini taşıyan aracı soymak için anlaş-
tıkları ve bu amaçla pasu kurdukları, sanıklardan Ziya İltaş'ın araç içerisinde bulunan
Münir Arık'ı öldürdüğü, araçta bulunan jandarmaların karşı koyması üzerine soygunu başla-
ya ulaştıramadıkları, yakalanan sanıklar Ziya İltaş ve Vahdettin Tangüneş hakkında daha
önce kamu davası açıldığı ve sanık Abdulkadir Tangüneş hakkındaki geçici durdurma karar:
dan sonra yakalanması üzerine Genç C.Savcılığı'nın taleptenmesi ile Sorgu Hakimliğinde ya-
pılan ilk soruşturma sonunda, sanığın eylemine uyma Türk Ceza Yasası'nın 448., 65/1-2.,
495/1., 497/2., 62., 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddeleri uyarınca cezalandırılması istem:
le Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi, 20.8.1979 gününde 1979/135-57 sayı ile: Sanığa yük-
len suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemi niteliğinde bulunduğu ayı-
dava ile ilgili, Mahkemenin 1979/31 esas 1979/38 sayılı görevsizlik kararı verilen dava
dosyası ile bağlantılı olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 23.11.1979 gününde, 1979/470-13
sayı ile: Sanığa yüklenen suçun, evvelce Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi'nden görevsizlik ka-
rarı ile gelen ve yine görevsizlik kararı verilen suç arkadaşları Ziya İltaş ve Vahdett:
Tangüneş'e ait dava dosyasında belirtildiği gibi adi nitelikte bir soygun ve adam öldür-
me suçu olduğu, politik ve ideolojik yönünün bulunmadığı, sıkıyönetim ilân neden ve fi-
liyetleri veya sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan bir dava ile bağlantıs-
nın saptanamadığı düşüncesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi ile Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahk-
mesi'nin, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada verdikleri, kesinleşen görevsizli-
kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuma-
lığı doğmuştur.

.../...

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Ahmet H. Boyacıoğlu, Üye Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Hakkı Müderrisoğlu, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 9.6.1980 günlü oturunda, geçici raportör Muzaffer Akçay'ın raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın bu davada adli yargının görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; oturuma, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Öğüt'ün aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşüldü:

Gerek Anayasa'nın 124., gerek sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri hükümleri karyısında, sanığa yüklene ve oluş biçimi olay kısmında açıklanan adi soygun ve adam öldürme suçlarının, sıkıyönetim ilânına neden olan Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemi niteliğinde, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu yolunda, politik ve ideolojik saikle veya bir örgüt adına işlendiği hususlarında dosyada yeterli kanıt bulunmadığına, sanığın suç arkadaşları Ziya İltaş ve Vahdettin Tangüneş hakkında Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi ile Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin verdikleri bildirilen görevsizlik kararlarına ilişkin uyuşmazlıkla ilgili dava dosyasının Mahkememiz'de kaydına da rastlanmamış olmasına göre, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

...../.....

sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri hükümleri karşısında bu davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

Bu görüşe İsmail Oğuz, ve Servet Tüzün katılmamışlardır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın,, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğın bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 14.3.1980 günlü 1980/845-140 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, İsmail Oğuz ve Servet Tüzün ün karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 9.6.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

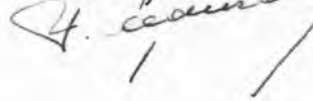
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Şeref Tolungüç

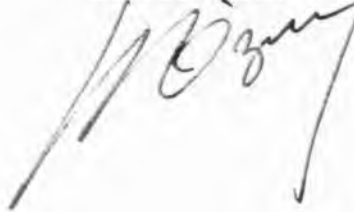
Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Servet Tüzün.

Üye

İsmet Öner

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/147

KARSI OY YAZISI

Sanıklara isnat olunan eylemlerinden dolayı yargılanmaları gereken görevli ve yetkili mahkemenin tayin ve tesbit edilebilmesi için evveleminde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkilerini gösteren 1402 sayılı sıkıyönetim kanununun ilgili maddelerinin değerlendirilmesi gerekir.

Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkileri 1402 sayılı sıkıyönetim kanununun 13., 14., ve 15. maddeleri ile tedvin edilmiştir. Sanıklara isnat olunan suçlar sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olduğuna ve sıkıyönetim bölgesi dışında işlenen suçların sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması esas ve usulü aynı kanunun 1728 sayılı kanunla değişik 13. maddesi 2. cümlesinde belirtildiğine ve bu cümlede aynen ".....sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müsterek gaye içerisinde işlenmiş bulunan suçları işleyenlerin davalarına, suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa da sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır" denildiğine nazaran, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin sıkıyönetim bölgesi dışında işlenen suçlara bakabilmesi için dava konusundaki mahkemenin, "sıkıyönetim askeri mahkemesinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olarak" işlenmiş olması gerekir.

Tetkik konusu fiillerin, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olduğunu zahire çıkararak ve dosyasında bir delil bulunmadığına ve bu durum muvacehesinde de mezkûr maddede yer alan sıkıyönetim askeri mahkemelerince el konulmuş suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olması" koşulu gerçekleşmediği gibi herhangi bir bölgede Anayasa'nın 124. maddesinde yer alan ve sıkıyönetim ilan sebeplerini teşkil eden nitelik ve nicelikte bir suçun meydana gelmiş olup olmadığının takdiri ve değerlendirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisince Onanması koşuluyla, Bakanlar Kuruluna ait olduğuna göre, sıkıyönetim ilan edilmiyen bir bölgede meydana gelen eylem için, Anayasa'nın 124. maddesi gereğince yetkililerin bu şekilde bir takdir ve kabul hakkını kullanmış olduğu düşünülmiyeceği ve uygulanması da olduğu gibi sıkıyönetim bölgesi dışında, sıkıyönetim ilan ve sebeplerinin mevcut olmadığı günün yetkili mercilerce saptanması halinde işbu bölgede de sıkıyönetim ilan edilme ihtimaline gidilebileceği cihetle, sıkıyönetim ilan edilmiyen bir bölgede işlenen hiçbir suçun sıkıyönetim ilanına sebep olan suç olarak kabul edilemez. Bu nedenlerle sıkıyönetim bölgesi dışında ve sıkıyönetim ilanından sonra işlenen dava konusu fiillere sıkıyönetim

.../...

keri mahkemelerinde bakılamıyacağı görüşünde olduğundan; Hırsızlık konusu dava dosyasındaki fiilleri işledikleri iddia olunan sanıkların yargılamalarının Askeri Yargı yerinde görülmesine ilişkin çoğunluk kararına bu gerekçe ile katılmıyorum.

Üye

İSMAİL OĞUZ

Üye

SERVET TÜRÜN

